

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เรามาวัดมา มาวัดมาเพื่อสัจธรรม เพื่อสัจจะในหัวใจของเราไป เราอยู่กับโลกนะ เขาเรียกสมมุติบัญญัติ สมมุติโลก โลกนี้โลกสมมุติ ถ้าสมมุติที่คนแย่งชิงกัน สิ่งนั้นจะมีราคา ถ้าสมมุตินั้นมีมากเกินไป สมมุตินั้นไม่มีราคา สมมุติ เห็นไหม สมมุติก็มีราคาและไม่มีราคา

แต่ถ้าเป็นบัญญัติ บัญญัติคือบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมๆ นะ ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสวยวิมุตติสุขๆ สุขอันนั้น สุขเลอเลิศอันนั้น สุขในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าสุขในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ๆ ถ้าหรือสัตว์ชนสัตว์ สัตว์ในโลกนี้อยู่กับสมมุติบัญญัติๆ ถ้าสมมุติบัญญัติ สมมุตินี้สมมุติโลก ถ้าบัญญัติ บัญญัติธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างเช่นเรา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้บัญญัติ นี้อริยสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัจธรรมความจริงอันนั้นอยู่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือสัตว์ชนสัตว์ บัญญัติไว้เป็นทฤษฎี ถ้าบัญญัติไว้เป็นทฤษฎี เราศึกษาของเราๆ ศึกษาของเราเพื่อสัจจะเพื่อความจริง เพื่อความเข้าใจของเรา เพื่อความเข้าใจของเราไง มันก็เป็นสมมุติของเรา

ฉะนั้น สัจจะมันเป็นบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นสมมุติของเราๆ เพราะมันยังไม่เป็นความจริงของเราไง ถ้าเป็นความจริงของเรา มาวัดมาวามาทอดกั๊ๆ ทอดกั๊สิ่งที่เราศึกษามาๆ

ถ้ามันยังมีความลังเลสงสัย สิ่งที่มีมันมีความข้องใจของเรา ถ้าสิ่งที่มีสัจธรรมๆ มันทำให้จิตใจเราฟ่องแผ้วไ้ แต่ถ้าฟ่องแผ้วแล้วมันก็สัจธรรมจากการฟังธรรมะไง แต่ถ้ามันเป็นความ

จริงๆ มันต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อาหาร ถ้าเราไม่ได้ทานอาหารนั้น อาหารนั้นจะไม่เข้าไปในกระเพาะของเรา นี่ก็เหมือนกัน มันอยู่ข้างนอกๆ ใจ

ทีนี้เวลาอยู่ข้างนอก สมมุติๆ สมมุติว่าข้างนอก ข้างนอกข้างใน ข้างในขึ้นมาคิดว่า ภายในเราเป็นภายใน ข้างนอกข้างในก็เป็นสมมุติ แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ถ้าเป็นข้างใน ข้างในมัน ไนไหนล่ะ มันในหัวใจใจ ถ้าในหัวใจ ถ้าข้างนอก ข้างนอกก็ความคิดเรานี้ สิ่งที่เป็นความคิด ความคิดมันเกิดมาจากไหน มันเกิดมาจากจิต ถ้าเกิดมาจากจิตนะ เวลาทางวิทยาศาสตร์เกิดจาก สมอง ถ้าเกิดจากสมอง สมองมันอยู่ในหัวไหม มันเป็นข้างในไหม มันก็เป็นข้างใน แต่ถ้าเป็นสังขารมๆ ส่งออกหมด

สิ่งที่ส่งออก ส่งออกมาจากจิต ถ้าส่งออกมาจากจิต เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ถ้ามัน เข้าสู่จิตจริงๆ จิตเดิมแท้ๆ นั่นแหละตัวจิต ถ้าตัวจิตถ้ามันเกิดปัญญา ปัญญาจากภายใน ปัญญาจาก ภายในทวนกระแสเข้าไป มันเกิดจากภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น มันจะข้างนอกข้างในมาจากไหน

ถ้ามันข้างนอกข้างใน ข้างนอกข้างในจากผู้ประพฤติปฏิบัติ ข้างนอกข้างในจากครูบา อาจารย์ที่ท่านปฏิบัติตามความจริงอันนั้น ข้างนอกข้างในจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีสรูธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่โคนต้นโพธิ์ๆ นั่นนะ เวลาไม่มั่งคดๆ ต้นโพธิ์ เป็นไม้ประจำพระพุทธศาสนา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่นั่น ตรีสรูโคนต้นโพธิ์ๆ ใจ แต่โคนต้นโพธิ์มันก็เป็นต้นโพธิ์ ร่างกายนี้ร่างกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นหนึ่งไปนั่งอยู่โคนต้นโพธิ์นั้น แต่ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ฝึกหัดมากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปี ทรมานตนมาขนาดไหน ทรมานตนมาขนาดไหนมันก็เป็นข้างนอกทั้งนั้นนะ

เวลามันจะเป็นข้างใน เป็นข้างในจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนาสติปัญญา การระลึกชาติได้ ระลึกชาติในหัวใจนั้น เพราะในหัวใจนั้นคนอื่นระลึก ชาติได้ก็เป็นเรื่องของเขา ถ้าเราระลึกชาติได้ก็เป็นชาติของเรา ชาติของเราเพราะอะไร เพราะใจ ของเรา ใจของเรามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใจของเราเป็นผู้ที่พันธุกรรมของมันที่มันฝังมา

ในใจนั้น ถ้าใจนั้น เวลาตรวจสอบในใจนั้น ในใจนั้นตั้งแต่พระเวสสันดรไป นี่ไง ถ้าในใจๆ จากภายใน

บุพเพนิวาสานุสติญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันยังเป็นภายนอกอยู่ เวลาจุตูปปาตญาณ ตายแล้วไปเกิดที่ไหน คนที่สิ้นชีวิตแล้วไปเกิดที่ไหน สัตว์ในโลกนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอย่างไร เป็นผลของวัฏฏะมันก็เป็นข้างนอกอยู่ ถ้าเป็นข้างใน อาสวักขยญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นนะเป็นข้างใน

ถ้าในใจๆ ในใจเพราะอะไร ในใจเพราะมันเกิดจากการภาวนา เกิดจากจิตติจิต เกิดจากการกระทำใจ ที่เรามาศึกษาๆ เรามาวัดมาวาเพื่อสังขรรณๆ สังขรรณก็สังขรรณในชีวิตนะ ชีวิตนี้เป็นความจริง จริตตามสมมุติ จริตตามความเป็นจริง มันจริงจริงๆ ถ้าสมมุติมันก็จริง มันจริงตามสมมุติเพราะอะไร เพราะมันไม่คงที่ใจ มันไม่ใช่สังขจะแท้ใจ

ถ้าสังขจะแท้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนใจของเราอีกไม่ได้เลย”

แล้วใจของเราๆ เจ้าจะเกิดบนใจของเราไม่ได้เลย ใจของเราบริสุทธิ์ที่สุดผู้คุด่อง ใจของเราๆ เห็นไหม นี่ไง สิ่งทีเวลาเป็นความสุขๆ ความสุขที่มันเป็นสังขจะเป็นความจริงมันเป็นความจริงอย่างนั้น มันคงที่ มันเป็นอกุปปธรรมทีไม่มีการแปรสภาพ ไม่มีการใดๆ ทั้งสิ้น

แล้วใจของคนไม่แปรสภาพใหม่ อารมณ์ความรู้สึกของเราเดี่ยวทุกข์เดี่ยวยากนี่แปรสภาพใหม่ คนทีทำสมาธิได้ สมาธิเดี่ยวก็เสื่อม จิตคุด่องใสๆ เดี่ยวมันก็เศร้าหมอง มันแปรสภาพทั้งนั้นนะ มันไม่มีใครคงทีที่หรรอก ถ้าไม่มีใครคงที สิ่งทีคงทีมันมาจากไหนละ สิ่งทีคงทีมาจาก การขวนขวาย มาจากการกระทำของเราใจ

ถ้ามันทำจากภายในๆ ฟังธรรมๆ ฟังธรรมขึ้นมาเพื่อตอกย้ำ ชีวิตนี้เป็นความจริง มีความจริงแล้วเราต้องใช้ชีวิตของเราโดยสังขจะโดยข้อเท็จจริงของเรา นี่คือการกระทำ มนุษย์ก็คุดองมีหน้าทีการทำงานทั้งนั้นนะ เราทำหน้าทีการทำงานของเราขึ้นมา เพราะอะไร เพราะถ้ามีสติมีปัญญาทำหน้าทีการทำงาน หน้าทีการทำงานนี้เพื่องานของความเป็นมนุษย์ เป็นมนุษย์เพื่อหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อความมั่นคงของชีวิต ถ้าความมั่นคงของชีวิต แล้วชีวิตคืออะไรละ

ชีวิตที่เร่ร่อนไร้ไผ่ใหม่ ชีวิตที่อยู่กับโลกนี้ไร้ไผ่ใหม่ ถ้าชีวิต คนเห็นในวัฏสงสารไป ผู้ที่บอก
ว่าผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จ ทำอะไรล้มเหลวแล้วมาบวชเป็นพระฯ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้เป็นกษัตริย์ ทั้งสิ่งนั้นไปๆ ทั้งสิ่งนั้นไปเพราะอยู่
นั่นมันเป็นเรื่องผูกมัด มันเป็นเรื่องตราตรึงที่เราต้องรับผิดชอบ ถ้าทิ้งมาๆ ทิ้งมามันก็เร่ร่อน ทิ้งมาถ้า
มันยังไม่มีการกระทำนะ ทั้ง ๖ ปี แสวงหาอยู่นั้นก็ยังไม่มียิ่งใดเป็นสมบัติแท้ขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาได้สมบัติแท้ สมบัติแท้สมบัติจริง
ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมาใจ แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้หรือ
สัตว์ขนสัตว์พวกเรา หรือสัตว์ขนสัตว์ในหัวใจของเรา ถ้าหรือสัตว์ในหัวใจของเรา หรือสัตว์ขนสัตว์

สิ่งที่ไม่ต้องหรือแล้ว พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าวันมาฆบูชา นั่นไม่ต้องหรือแล้ว นั่นเขาประสบความสำเร็จของเขาแล้ว แต่เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าจะหรือสัตว์ขนสัตว์ หรือสัตว์ขนสัตว์ที่ขี้ทุกข์ขี้ยาก หรือสัตว์ขนสัตว์ที่ยังมีค
บอด ถ้ามีคบอด หรือสัตว์ขนสัตว์พวกนั้น

แต่พวกที่เขาเปิดหูเปิดตาของเขาแล้ว ไม่ต้องไปหรือไปถอนเขา เขาสว่างโพลงในใจของ
เขา ถ้าหัวใจของเขาสว่างโพลงแล้วต้องไปหรือไปถอนที่ไหน เพราะสว่างโพลงในใจอันนั้นเป็น
ความจริงอันนั้น

แต่พวกมีคบอดๆ ความมีคบอด นี้ประเพณีวัฒนธรรม เราเป็นชาวพุทธนะ เกิดเป็นมนุษย์
เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดลัทธิศาสนาอื่นเขาก็เชื่อของเขาไปตามนั้น นี่ก็
เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนามีประเพณีวัฒนธรรม
ถ้าประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรมของเรา วัฒนธรรมของชาวพุทธไป เรามาวัดมาวา กัน มาวัดมา
วาด้วยวัฒนธรรมของชาวพุทธ เรามาวัดหัวใจของเรา มาวัดมาวา เขามาวัดมาวาด้วยความสนุก
ครึกครื้นของเขา เขามาวัดมาวาเพื่อความรื่นเริงของเขา

แต่เรามาวัดมาวาหัวใจของเราไป ถ้าหัวใจของเรารื่นเริงอาจหาญเราก็มีความสุขไป
ถ้าหัวใจเรามันเศร้าหมอง เวลามันเศร้าหมอง มันมีความทุกข์ความยาก มาวัดมาวาหัวใจที่นี้ไป
วัดปฏิบัติๆ เขาวัดกันที่หัวใจไป สิ่งของภายนอกมันเป็นเครื่องประกอบ

คำว่า “เครื่องประกอบ” นี้ไฉ่ ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล ศาสนธรรม เราต้องการธรรมๆ อันนี้ไฉ่ ถ้าศาสนาธรรม ไปวัดไปวาที่มีข้อวัตรปฏิบัติ ผู้ที่ไม่วัดร้าง ผู้ที่อยู่ในวัดนั้นก็ไม่ใช่คนเปล่า ไม่ใช่คนร้าง คนไม่มีวัฒนธรรม ถ้าเป็นวัฒนธรรมก็เป็นวัฒนธรรมประเพณีของพระอรหันต์ ถ้าเขาทำข้อวัตรปฏิบัติของเขา นั่นมันเป็นข้อวัตรปฏิบัติ แล้วถ้าเขามีวัฒนธรรมในใจของเขา เรามาวัดมาวาเราก็มาวัดหัวใจของเรา ถ้าวัดหัวใจของเรา ตรงนี้มันจะเป็นประโยชน์กับการประพฤติปฏิบัติไฉ่

ว่าเป็นชาวพุทธๆ ไปวัดไปวา ก็ไปวัดหัวใจของเรา หัวใจของเรามันเศร้าหมองไหม หัวใจเรามันรื่นเริงอาหาญไหม ถ้ามันรื่นเริงอาหาญ ธรรมโอสถๆ ร่างกายนี้ต้องการอาหาร ต้องการสิ่งใดเพื่อดำรงชีพ

จิตใจของคนๆ ถ้ามันมีคุณธรรมขึ้นมาะ มันรื่นเริงอาหาญ มันมีสว่างไสวกลางหัวใจ สว่างไสวที่ไหน สว่างไสวด้วยปัญญา เวลาปัญญา เวลาเราล่งเลตงสัยสิ่งใด สิ่งนี้มันทำให้หว่ากระแวงไปทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญานะ มันมีอะไร มันมีอะไร มันไม่เห็นมีอะไรเลย หลอกตัวเองทั้งนั้น ถ้าหลอกตัวเองทั้งนั้น

สัจจะความจริงของเรา สัจจะความจริง สัจจะความจริงทางโลกมันต้องเป็นสัจจะทั้งนั้น โลกมันต้องหมุนไป เรื่องกาลเวลามันต้องหมุนไป ชีวิตของเราตั้งแต่เกิดมามันต้องหมุนไป มันหมุนไปโดยธรรมชาติของมัน มันเป็นข้อเท็จจริงของมัน มันเป็นสัจจะความจริงของมัน แต่ของเราไปปรุงไว้ ของเราเองเราต้องการให้สมความปรารถนาๆ เราเองต่างหากๆ มันมีอะไร มันก็เป็นความจริงทั้งนั้น ถ้าหัวใจเรามันมีปัญญาขึ้นมา ความจริงอย่างนั้น สัจจะความจริงอย่างนั้นมันเป็นข้อเท็จจริง มันเป็นวิทยาศาสตร์ มันเป็นอย่างนั้นนะ ถ้ามันเป็นอย่างนั้นปั๊บ มีสติปัญญารู้เท่าทันทั้งหมด แล้วมันมีอะไร มันไม่มีอะไรเลยไฉ่ ถ้ามันไม่มีอะไรเลย เราประคองชีวิตของเราไป

ชีวิตของเราไปนะ ชีวิตเกิดมาด้วยกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน มันมีเวรมีกรรมถึงได้มาเกิด ถ้ามาเกิดแล้ว ถ้ายังมีเวรมีกรรมต่อไปมันก็หมุนของมันไป ที่เรามาเรือสัตว์ขันธ์ เราจะมาถอดมาถอนให้มันหมดสิ้นกันไป ถ้ามันหมดสิ้นกันไปแล้วใครจะหมุนไป เราไม่หมุนแล้วเราเป็นแกนกลาง ใครจะหมุนก็หมุนไป เราไม่หมุนไปกับเขา แต่เราอยู่กับเขา นะ แต่ไม่หมุนไปกับเขา ถ้าอยู่กับเขา ไม่หมุนไปกับเขา มันต้องมีเหตุมีผลสิ ถ้ามันไม่มีเหตุมีผลมันจะไม่หมุนไป

ได้อย่างไรละ เขายังไม่ทันห่มนเลย วิ่งออกหน้าเขาไปแล้ว แล้วบอกว่าไม่ห่มน ไม่ห่มนอย่างไร ไปวิ่งออกหน้าเขานั้นนะ มันห่มนก่อนเขาอีก

แต่ถ้ามันไม่ห่มนของมัน นี่ด้วยความสงบระงับใจ อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า พระอริยเจ้าเขามีความรู้เท่ารู้ทัน สิ่งที่อยู่เท่ารู้ทันในใจของท่าน ถ้ารู้เท่าทันในใจของท่านนะ นี่ แคนกลาง เวลาแคนกลาง เวลาภาวนา สิ่งนี้สำคัญมาก เวลาสำคัญมากขึ้นไป มันต้องไปรื้อไป ถอนกันที่นั่น

สิ่งที่เวลาปฏิบัติสมาธิวิญญาณ ปฏิบัติสมาธิวิญญาณ แต่ในปัจจุบันนี้เราเข้ากันไม่ถึงหรือ เราได้ แต่สุขเวทนา ทุกขเวทนาเท่านั้น มันไม่เข้าปฏิบัติอันนั้น ถ้าปฏิบัติสมาธิวิญญาณ เวลามันเข้าไป แล้วมันไปรู้ไปเห็นเข้ามันจะมหัศจรรย์ๆ มหัศจรรย์ในธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทางวิทยาศาสตร์เขาส่งออก กางร่มมันบานออกไปทั้งนั้นนะ แต่ในธรรมชาติขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหุบร่มเข้ามา หุบร่มเข้ามา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนผู้ใจของสัตว์โลก ใจของเทวดา อินทร์ พรหม ใจของมนุษย์ ใจของสัตว์โลกที่มีบุญมี กุศล ถ้ามีบุญกุศล ปัญญาอันละเอียดๆ ใจ

ปัญญาทางโลกๆ ปัญญาอย่างนั้นเป็นวิชาชีพ ถ้าปัญญาอย่างละเอียด ปัญญาเกิดจาก ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่อยู่เท่าทันในอริยสัจ ปัญญาที่อยู่เท่าทันในหัวใจของตน ปัญญามันหุบร่มเข้ามา หุบร่มเข้ามาในหัวใจอันนั้น ถ้าในหัวใจอันนั้น ธรรมทั้งหลายสอนเข้ามาอยู่ที่ใจอันนั้น เวลา ใจอันนั้น ความมหัศจรรย์

เวลาอภิญญา ๖ เวลาเขาจะเหาะเหินเดินฟ้ามันไปจากไหน มันไปจากใจทั้งนั้นนะ ถ้าใจ มันเข้ามาถึงสู่ใจดวงนั้น อภิญญา สมาบัติ มันเข้าถึงหัวใจแล้วมันเข้ามันออกด้วยการเข้าการออก อันนั้นให้เกิดกำลังขึ้นมา มันจะเหาะเหินเดินฟ้ามันก็เหาะเหินจากใจอันนั้น ถ้าใจอันนั้น อย่างนี้ เขาเรียกส่งออก

คำว่า “โลกียปัญญานาน อภิญญานาน” มันเกิดจากพลังงานของจิตทั้งนั้นนะ แต่พลังงานของ จิตมันเป็นพลังงานของจิต แต่มันยังไม่ใช่ปัญญา ถ้าเป็นปัญญาเข้าสู่สมาธิฯ ถ้าเป็นอภิญญาเข้า สมาบัติมันจะมีกำลังอย่างนั้น ถ้าเข้าสู่สมาธิอย่างสงบ สุขสงบในสัมมาสมาธิ เอกัคคตารมณ์ จิต

ตั้งมั่น จิตมีกำลัง จิตมีกำลังขึ้นมาแล้ว ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมา ปัญญาเกิดจากพลังงานของจิตอันนั้นนะ พลังงานของจิตที่มันมีกำลังๆ ถ้ามันเกิดปัญญา เห็นใหม่ ถ้ามันเกิดปัญญา แต่ส่วนใหญ่ของมันไม่เกิดนะสิ มันเกิดไม่เป็น

เวลาปัญญาๆ จามา ถ้าปัญญาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลัวจะผิด พุทธพจน์ กลัวจะผิดไปหมด อยู่ในกรอบ

กรอบกิเลส กิเลสมันสร้างกรอบให้ เพราะกิเลสมันพาเรียนมา แต่ถ้าเป็นจริงๆ มันต้องเป็นส่วนบุคคล เป็นเรื่องของสังขารอันนั้น เรื่องของหัวใจดวงนั้น เพราะใจดวงนั้นมันมีความฝังใจอันนั้น มันมีกรรมอันนั้น มันต้องถอดถอนอันนั้นด้วยสติปัญญา ๔ อันนั้น มันจะเป็นสติจะเป็นความจริงอันนั้น ถ้าอันนั้นขึ้นมา ภาวนาอย่างนั้นมันจะรู้จากใจอันนั้น มันจะถอดถอนจากใจอันนั้น ใจอันนั้นคืออะไรละ ใจอันนั้นคือใจสัตว์โลกใจ ใจอันนั้นคือใจเราใจ ใจของผู้ที่แสวงหาใจ ใจของผู้ที่ทุกข์ที่อยากที่พยายามแสวงหา ที่พยายามจะรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ รื้อตนให้ได้ ถ้ารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์นะ อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ถ้าตนยังทำไม่ได้ ตนยังทำไม่ได้ สอนไม่ได้ สอนอย่างไรก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จริง แต่ถ้าตนนั้น อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนได้ถอดได้ถอนแล้ว การถอดการถอนนั้นนั่นละคือมรรค การถอดการถอนคือวิธีการ ถ้าการถอดการถอนนั้นมันถอดถอนในใจของเราละ ถ้ามันถอดมันถอนอันนั้นแล้ว สิ่งของมันถอดมันถอนแล้ว “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความคำริของเรา เราจะไม่คำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดในใจของเราอีกไม่ได้เลย” เวลาจะปราบจะปราบ เรือนยอด ๓ หลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง เรือนยอดก็เหมือนอวิชา เรือนยอด ๓ หลังเราได้หักมันแล้วๆ แล้วหักอย่างไร ทำอย่างไร ต้องทำเป็นจริงอันนั้นขึ้นมา นี่มาวัดใจ

ถ้ามาวัดมาวา เราทำบุญกุศลของเรา อันนี้เป็นทาน เป็นสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมประเพณี เราทำเพื่อหัวใจของเราใจ ทำบุญทิ้งเหว ทำแล้วมีความสบายใจ ทำแล้วจบสิ้น มันเพิ่มพูนอำนาจวาสนาขารมี ถ้าเพิ่มพูนอำนาจวาสนาขารมีคือว่าหัวใจนี้มันทำได้

แต่มันไม่เพิ่มพูนอำนาจวาสนาขารมี ของกูๆ มันรั้งไว้ๆ มันตระหนี่ถี่เหนียว คนตระหนี่คือไม่มีปัญญา คนตระหนี่คือใช้ปัญญาไม่ได้ ใช้ปัญญาไม่เป็น เพราะมันยึดเข้ามาหมดเลย

แต่ถ้ามันมีระดับของท่าน ระดับของศีล แล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ปัญญาต้องฝึกหัดใช้
ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ศึกษามาๆ เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าทั้งนั้น แล้วเวลาแจกแจงธรรมะก็กลัวมันผิด

เราตั้งเป็นประเด็นสิ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหัวข้อ แล้วใช้
ปัญญาของเราพิจารณาให้มันเป็นสมบัติของเรา ให้มันแตกแขนงออกไป นี้วัดใจ ให้มันพิจารณา
ของมันให้เป็นสมบัติของเรา พอสมบัติของเรามันพิจารณาไปมันออกรสออกชาติ นี่ธรรม
โอสถๆ มันมีรสชาติของมัน มันจะเป็นของเราขึ้นมาๆ ทั้งๆ ที่อาศัยธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านั้นแหละ

สาวกสาวกะเป็นผู้ได้ยินได้ฟัง ถ้าไม่ได้ยินไม่ได้ฟังมันไม่มีปัญญาหรือ มันไม่มี
ความสามารถหรือ มันไม่รู้หรือ แต่มันมีหลักเกณฑ์แล้วๆ หลักเกณฑ์ขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า สาวกสาวกะเป็นผู้ได้ยินได้ฟังแล้วมาแจกแจง มาพิจารณาให้เป็นสมบัติของ
เราๆ นี้รู้สัตว์ขันธ์สัตว์ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ในใจดวงนี้ ให้สังสารใจดวงนี้ แล้วรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ให้พ้น
จากความทุกข์ เอวัง